

Vergaderjaar 2020–2021

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2227

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 oktober 2020

Hierbij bied ik u aan de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken Handel van 9 november 2020.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.A.M. Kaag

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD BUITENLANDSE ZAKEN/ HANDEL VAN 9 NOVEMBER 2020

Op 9 november 2020 zal de Raad Buitenlandse Zaken Handel plaatsvinden middels een videoconferentie. Op de agenda staan de stand van zaken met betrekking tot de herziening van het EU-handelsbeleid en de toekomst van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), de handelsrelaties met China en de handelsrelaties met de Verenigde Staten¹.

Stand van zaken herziening EU-handelsbeleid en toekomst van de WTO

De Commissie heeft de deadline van de publieksconsultatie over de herziening van het EU-handelsbeleid verlengd naar 15 november 2020. Begin 2021 komt de Commissie met een mededeling met daarin de prioriteiten voor het EU-handelsbeleid voor de middellange termijn.

Uw Kamer is via een brief geïnformeerd over de kabinetsinzet in de herziening van het EU-handelsbeleid (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2197). Ook het Frans-Nederlandse non-paper over handel, duurzaamheid en sociaaleconomische ontwikkeling, dat eerder met uw Kamer is gedeeld (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1541), is onderdeel van deze inzet. De inzet zoals weergegeven in de Kamerbrief vormt de basis voor de Nederlandse bijdrage aan de discussie tijdens de Raad.

Voor de inzet van de EU binnen de WTO zal het kabinet zich eveneens inspannen voor de prioriteiten die in de Kamerbrief van 4 september jl. (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2197) zijn genoemd. Het gaat daarbij om het versterken van een mondiaal *level playing field*, bijvoorbeeld door het maken van sluitende afspraken over industriële subsidies, maar ook door een nieuwe balans te vinden tussen rechten en plichten van leden. Bevordering van duurzaamheid is van groot belang, bijvoorbeeld door middel van een spoedige afronding van de onderhandelingen over visserijsubsidies, en het bevorderen van de handel in groene goederen en diensten. Dit zal Nederland dan ook benadrukken tijdens de Raad. De aankomende Raad biedt naar verwachting ook de mogelijkheid om te reflecteren op de stand van zaken ten aanzien van de benoeming van de nieuwe Directeur-Generaal van de WTO.

Handelsrelaties met China

Tijdens de Raad zal gesproken worden over de stand van zaken in de onderhandelingen over het EU-China *Comprehensive Agreement on Investment* (CAI). Het afgelopen jaar is er belangrijke voortgang geboekt, maar er staan tegelijkertijd nog enkele grote punten open, vooral op het gebied van markttoegang en duurzaamheid.

Hoewel de toegang die China biedt in verschillende sectoren volgens de Commissie steeds dichterbij een bevredigend niveau komt, blijft het aanbod voor andere sectoren onvoldoende. Met betrekking tot duurzame ontwikkeling zet de Europese Commissie in op een niveau zoals gebruikelijk in EU-handelsakkoorden, met daarin afspraken over de bescherming van arbeidsrechten, naleving van de multilaterale milieuverdragen en de OESO-richtlijnen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. In dergelijke hoofdstukken heeft het maatschappelijk middenveld, onder andere via nationale adviesgroepen, een rol in het toezicht op de naleving van de gemaakte afspraken. Deze adviesgroepen bestaan uit onafhankelijke organisaties uit het maatschap-

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

pelijk middenveld met een evenwichtige vertegenwoordiging van onder meer werkgevers, vakbonden en ngo's. Zij kunnen op eigen initiatief advies uitbrengen en aanbevelingen doen over duurzaamheidskwesties. Nederland steunt de Europese Commissie hierin en hecht belang aan effectieve implementatie van dergelijke afspraken.

Handelsrelaties met VS

De VS is voor de EU een uitermate belangrijke handelspartner. De Trans-Atlantische handel levert ook een belangrijke bijdrage aan economisch herstel als gevolg van de COVID-19 pandemie. Mede daarom streeft het kabinet naar een positieve handelsagenda tussen de EU en de VS. In dat licht steunt het kabinet de mini-overeenkomst tussen de VS en de EU, aangekondigd op 21 augustus jl., over de verlaging van tarieven voor een beperkt aantal productlijnen. Hierover heeft uw Kamer op 16 oktober jl. een BNC-fiche ontvangen.

Op 13 oktober jl. kondigde de WTO aan dat de EU voor ongeveer 4 miljard dollar aan tarieven mag instellen tegen de VS als gevolg van ongeoorloofde subsidies van de VS aan Boeing. Momenteel heft de VS tarieven op EU producten als gevolg van een WTO uitspraak over ongeoorloofde subsidies aan Airbus door enkele lidstaten. Het kabinet pleit er binnen de EU en in de bilaterale contacten met de VS voor om handelsgeschillen aan de onderhandelingstafel op te lossen, zo ook de geschillen over Amerikaanse steun aan Boeing en steun door EU-lidstaten aan Airbus. Nu de WTO een uitspraak heeft gedaan over ongeoorloofde steun aan zowel Airbus als Boeing, dient deze mogelijkheid zich aan. Nederland zal er tijdens de Raad voor pleiten om zorgvuldig te werk te gaan met de Boeing-uitspraak en in te zetten op een onderhandelde oplossing.

Overig

Stand van zaken EU staalvrijwaringsmaatregelen

De Europese staalproducenten hebben de Europese Commissie gevraagd om verlenging van de staalvrijwaringsmaatregelen. De maatregelen eindigen eind juni 2021. De producenten vrezen dat goedkoop staal de EU zal overspoelen als de VS de extra heffingen op staal handhaaft. Verlenging van de vrijwaringsmaatregelen is mogelijk. Hierbij moet wel een balans gevonden worden tussen de belangen van de staalproducerende industrie en de staalverwerkende industrie. Aan verlenging van de maatregelen zijn nadelen verbonden. Andere WTO-lidstaten die worden geraakt door de vrijwaringsmaatregelen, kunnen retaliëren met heffingen op door hen gekozen producten. Nederland blijft inzetten op een dialoog met de Amerikaanse autoriteiten over opheffing van de tarieven op staal, en – in multilateraal verband – op het aanpakken van de mondiale overproductie.

Stand van zaken lopende wetgevingsdossiers

Trade Enforcement Regulation

De *Trade Enforcement Regulation*, ofwel verordening handelshandhaving, stelt de EU in staat haar rechten op grond van internationale handelsovereenkomsten af te dwingen door het treffen van vergeldingsmaatregelen, zoals het schorsen van preferentiële tarieven. Deze verordening moet worden herzien nu de beroepsinstantie van de WTO momenteel niet functioneert. De Commissie heeft hiertoe eind 2019 een voorstel ingediend. In juli jl. zijn, na vaststelling van de onderhandelingsposities van de Raad en het Europees Parlement over het Commissievoorstel, de

triloog-onderhandelingen gestart tussen de Commissie, het Europees Parlement en het Duitse voorzitterschap. Deze onderhandelingen zullen waarschijnlijk op korte termijn worden afgerond.

Dual Use Verordening

De onderhandelingen voor de herziening van de *EU Dual Use* verordening worden waarschijnlijk nog dit jaar afgerond, nadat de Raad in juli jl. akkoord ging met een aangepast Raadsmandaat, waarin o.a. cybersurveillance in relatie tot mensenrechtenschendingen werd opgenomen. Tot dan toe was hierover, tot teleurstelling van Nederland, in de Raad geen overeenstemming bereikt. Het aangepaste Raadsmandaat betekende een doorbraak in de onderhandelingen in de triloog.